

Sygn. akt II Ka 62/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Grażyna Artymiak (spr.)

Sędziowie: SSO Marta Krajewska - Drozd

SSO Dariusz Zrębiec

Protokolant: sekr. sądowy Joanna Stafska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie - Piotra Krausa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2016 r.

sprawy skazanego R. W. (1)

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżyciela publicznego, skazanego i jego obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie

z dnia 15 października 2015 r., sygnatura akt X K 1154/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania.

SSO Marta Krajewska - Drozd SSO Grażyna Artymiak SSO Dariusz Zrębiec

Sygn. akt II Ka 62/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Rzeszowie pod sygn. akt X K 1154/14 rozpoznał sprawę o wydanie wyroku łącznego wobec R. W. (1) skazanego prawomocnymi wyrokami:

I Sądu Rejonowego w Stalowej Woli z dnia 12 listopada 2001 r. (sygn. akt V K 306/01) za popełnione w dniu 14 lipca 2001 r. przestępstwo z art. 178a § 1 kk na grzywnę w wymiarze 40 stawek dziennych przy określeniu wysokości stawki dziennej na kwotę 10 zł oraz środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat;

II Sądu Rejonowego w Stalowej Woli z dnia 04 lutego 2002 r. (sygn. akt V K 469/01) za popełnione w dniu 4 listopada 2001 r. przestępstwo z art. 178a § 1 kk na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym oraz środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat;

III Sądu Rejonowego w Stalowej Woli z dnia 21 listopad 2002 r. (sygn. akt II K 507/02) za popełnione w dniu 4 lipca 2002 r. przestępstwo z art. 178a § 1 kk i art. 244 kk w zw. z art. 11 § 2 kk na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności,

§ 1 kk, przyjmując, że stanowią one ciąg przestępstw na mocy art. 290 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk na karę 1 roku pozbawienia wolności,

- w dniu 3 listopada 2010 r. przestępstwo z art. 244 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, w dniu 28 października 2010 r. przestępstwo z art. 244 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, początkiem października 2010 r. przestępstwo z art. 244 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, w październiku 2010 r. przestępstwo z art. 244 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, przyjmując, że stanowią one ciąg przestępstw na mocy art. 244 kk w zw. z art. 91 § 1 kk na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności,

w miejsce orzeczonych jednostkowych kar pozbawienia wolności na podstawie art. 86 § 1 kk i art. 91 § 2 kk wymierzono karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono okres zatrzymania od 3 listopada 2010 r. do 4 listopada 2010 r.;

XIII Sądu Rejonowego w Stalowej Woli z dnia 12 lipca 2012 r. (sygn. II K 264/12) za popełnione:

- w dniu 9 lipca 2011 r. przestępstwo z art. 244 kk w zw. z art. 64 § 1 kk
- w dniu 11 sierpnia 2011 r. przestępstwo z art. 244 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

przyjmując, że stanowią one ciąg przestępstw na mocy art. 244 kk w zw. z art. 91 § 1 kk na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności;

XIV Sądu Rejonowego w Sandomierzu z dnia 25 lutego 2013 r. (sygn. akt II K 568/12) za popełnione w dniu 28 lutego 2011 r. przestępstwo z art. 18 § 2 kk w zw. z art. 233 § 1 kk na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;

XV Sądu Rejonowego w Stalowej Woli z dnia 10 kwietnia 2013 r. (sygn. akt II K 16/13) za popełnione w dniu 27 czerwca 2012 r. przestępstwo z art. 226 § 1 kk na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono okres zatrzymania w dniu 24 sierpnia 2012 r.;

XVI Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 4 czerwca 2013 r. (sygn. akt X K 403/13) za popełnione w okresie od dnia 19 października 2012 r. do dnia 15 stycznia 2013 r. przestępstwo z art. 242 § 3 kk na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 15 października 2015 r. w pierwszej kolejności rozwiązał węzeł prawny kary łącznej orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Stalowej Woli z dnia 18 lipca 2011 r. (sygn. akt II K 222/11), opisaney w części wstępnej wyroku łącznego w pkt XII (pkt 1.). Następnie w miejsce kar jednostkowych orzeczonych wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Stalowej Woli z dnia 12 lipca 2011 r. (sygn. akt II K 391/11) opisanego w pkt XI wyroku,
- Sądu Rejonowego w Stalowej Woli z dnia 18 lipca 2011 r. (sygn. akt II K 222/11) opisanego w pkt XII wyroku,
- Sądu Rejonowego w Sandomierzu z dnia 25 lutego 2013 r. (sygn. akt II K 568/12) opisanego w pkt XIV wyroku,

na podstawie art. 85 kk, art. 86 § 1 kk i art. 569 § 1 kpk w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych i innych ustaw (Dz. U. 2015, poz. 396) orzekł wobec skazanego R. W. (1) karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 2.).

Tym samym wyrokiem łącznym w miejsce kar jednostkowych orzeczonych wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Stalowej Woli z dnia 12 lipca 2012 r. (sygn. akt II K 264/12) opisanego w pkt XIII wyroku,
- Sądu Rejonowego w Stalowej Woli z dnia 10 kwietnia 2013 r. (sygn. akt II K 16/13) opisanego w pkt XV wyroku,

na podstawie art. 85 kk, art. 86 § 1 kk i art. 569 § 1 kpk w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych i innych ustaw (Dz. U. 2015, poz. 396) Sąd orzekł wobec skazanego R. W. (1) karę łączną 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 3.).

Jednocześnie na podstawie 577 kpk w zw. z art. 63 § 1 kk w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych i innych ustaw (Dz. U. 2015, poz. 396) Sąd zaliczył na poczet orzeczonej w punkcie 2 wyroku kary łącznej 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności okresy dotychczas odbytych kar pozbawienia wolności z wyroków podlegających łączeniu Sądu Rejonowego w Stalowej z dnia 12 lipca 2011 r. (sygn. akt II K 391/11) opisanego w pkt XI wyroku i z dnia 18 lipca 2011 r. (sygn. akt II K 222/11) opisanego w pkt XII wyroku oraz Sądu Rejonowego w Sandomierzu z dnia 25 lutego 2013 r. (sygn. akt II K 568/12) opisanego w pkt XIV wyroku, a także na poczet orzeczonej w punkcie 3 wyroku kary łącznej 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności okresy dotychczas odbytych kar pozbawienia wolności z wyroków podlegających łączeniu Sądu Rejonowego w Stalowej Woli z dnia 12 lipca 2012 r. (sygn. akt II K 264/12) opisanego w pkt XIII wyroku i z dnia 10 kwietnia 2013 r. (sygn. akt II K 16/13) opisanego w pkt XV wyroku (pkt 4 i 5). W punkcie 6. Sąd wskazał, że w pozostałym zakresie poszczególne wyroki w częściach nie podlegających łączeniu ulegają odrębnemu wykonaniu.

Na podstawie art. 572 kpk w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015r.

o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych i innych ustaw (Dz. U. 2015, poz. 396) Sąd umorzył postępowanie w przedmiocie objęcia wyrokiem łącznym wyroków: Sądu Rejonowego w Stalowej Woli z dnia 12 listopada 2001 r. (sygn. akt V K 306/01) opisanego w pkt I wyroku, z dnia 4 lutego 2002 r. (sygn. akt. V K 469/01) opisanego w pkt II wyroku, z dnia 21 listopada 2002 r. (sygn. akt II K 507/02) opisanego w pkt III wyroku, z dnia 22 lipca 2003 r. (sygn. akt II K 675/02) opisanego w pkt IV wyroku, z dnia 13 kwietnia 2004 r. (sygn. akt II K 89/04) opisanego w pkt V wyroku, z dnia 1 września 2004 r. (sygn. akt V Ks 19/04) opisanego w pkt VI wyroku, z dnia 27 września 2006 r. (sygn. II K 347/05) opisanego w pkt VII wyroku, z dnia 27 września 2006 r. (sygn. akt II K 238/06) opisanego w pkt VIII wyroku, z dnia 5 października 2010 r. (sygn. II K 518/10) opisanego w pkt IX wyroku i z dnia 4 lipca 2011 r. (sygn. akt II K 507/11) opisanego w pkt X wyroku.

Tym samym wyrokiem Sąd rozstrzygnął o kosztach procesu zasądzając od Skarbu Państwa na rzecz adwokat M. W. Kancelaria Adwokacka w R. kwotę 856,08 zł tytułem pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu oraz zwalniając skazanego w całości, na podstawie art. 624 § 1 kpk, od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Wyrok łączny wydany przez Sąd Rejonowy zaskarżyli oskarżyciel publiczny, obrońca skazanego oraz sam skazany.

Skazany w osobistej apelacji R. W. (1) zakwestionował rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego, w szczególności zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 85 kk i art. 53 § 1 kk oraz przepisów prawa procesowego – art. 4 § 1 kpk i art. 577 § 1 kpk. W uzasadnieniu zwrócił uwagę na nieobjęcie wyrokiem łącznym skazań przez Sąd Rejonowy w Stalowej Woli w sprawach o sygn. akt II K 518/10 i II K 507/11 oraz nieuwzględnienie skazania Sądu Rejonowego w Rzeszowie o sygn. akt X K 403/13. Do apelacji skazany dołączył kopię wyroku wydanego w sprawie o sygn. akt II K 507/11 i postanowienia o zarządzeniu wykonania kary. Skarżący podnosił także, iż Sąd nie uwzględnił przy wymiarze kary jego poprawnego zachowania oraz tego, że ma na utrzymaniu żonę i syna.

Obrońca skazanego R. W. (1), powołując art. 438 pkt 3 i 4 kpk, zarzucił:

- 1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, poprzez przyjęcie, że nie jest możliwe połączenie orzeczenia opisanego w pkt X skarżonego wyroku,
- 2) rażącą surowość wymierzonej wobec skazanego kary łącznej 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności opisanych w pkt XI i XII oraz XIV części wstępnej wyroku łącznego) – pkt 2 wyroku łącznego oraz kary 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności (w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności opisanych w pkt XIII i XV części wstępnej wyroku łącznego) – pkt 3 wyroku łącznego, która to kara łączna

nie odpowiada dyrektywom wymiaru kary łącznej oraz nie uwzględnia w należyтым stopniu okoliczności dotyczących osoby skazanego a mających wpływ na ograniczenie wysokości przedmiotowej kary łącznej.

Wskazując powyższe zarzuty Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie skazanemu R. W. (2) kary łącznej na podstawie wszystkich podlegających łączeniu kar w dolnych granicach ustawowego zagrożenia, tj. z zastosowaniem zasady absorpcji.

Prokurator zaskarżył wyrok łączny Sądu Rejonowego na niekorzyść skazanego i przywołując art. 438 pkt 3 kpk zarzucił mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów prawa procesowego, a to art. 413 § 1 pkt 5 kpk poprzez brak rozstrzygnięcia Sądu w przedmiocie opisanego w pkt XVI wyroku łącznego wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 4 czerwca 2013 r. (sygn. akt X K 403/13).

W konsekwencji Skarżący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do Sądu Rejonowego w Rzeszowie celem ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje Skarżących zasługują na uwzględnienie, powodując w konsekwencji uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego i przekazanie sprawy do ponownego jej rozpoznania przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie.

Rację ma Prokurator podnosząc, iż Sąd Rejonowy pominął w zaskarżonym wyroku łącznym opisany w części wstępnej orzeczenia w punkcie XVI wyrok Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 4 czerwca 2013 r. (sygn. akt X K 403/13). Pominięcie to miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia.

Rację mają również obrońca skazanego i skazany R. W. (1) twierdząc, że Sąd Rejonowy w części opisowej zaskarżonego wyroku łącznego źle opisał skazanie w sprawie o sygn. akt II K 507/11 a w konsekwencji nie objął wyrokiem łącznym skazania wyrokiem z dnia 29 września 2011 r. za popełnione w dniu 12 kwietnia 2011 r. przestępstwo z art. 291 § 1 kk na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie Sąd warunkowo zawiesił na okres próby 4 lat, przy czym zarządzono wykonanie tej kary postanowieniem z dnia 7 stycznia 2014 r. Wskazany przez skazanego błąd był istotny i miał wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Już z informacji z KRK (k. 338 – poz. 12) wynika, że zachodzi rozbieżność między tym, co przyjmuje Sąd Rejonowy jako skazanie opisane w punkcie X części wstępnej wyroku łącznego dotyczące sprawy o sygn. akt II K 507/11. Również z opinii o skazanym w wykazie wykonywanych kar (k. 352 poz. 8) wymieniony jest wyrok Sądu Rejonowego w Stalowej Woli z 29 września 2011 r. z karą 8 miesięcy pozbawienia wolności w sprawie o sygn. akt II K 507/11 (podobnie na k. 355v – karta informacji o pobytach i orzeczeniach). Ta okoliczność obliżowała do dokonania sprawdzenia, czy kopia wyroku nakazowego (k. 299-300) jest tym, wyrokiem, który winien być brany pod uwagę (już w pierwszym postępowaniu skazany zwracał na tą kwestię uwagę – niestety nie spotkała się ona z właściwą atencją). Sąd Rejonowy wprawdzie ujawnił akta sprawy o sygn. akt II K 507/11, jednak nie dokonał jakichkolwiek sprawdzeń i nie wyciągnął konstruktywnych wniosków, a zwłaszcza nie dokonał weryfikacji opisywanego w punkcie X wyroku skazującego.

Tymczasem lektura akt sprawy Sądu Rejonowego w Stalowej Woli o sygn. akt II K 507/11 pozwala na stwierdzenie, że wprawdzie rzeczywiście w dniu 4 lipca 2011r. zapadł wyrok nakazowy (k. 88-89 akt II K 507/11), jednakże nie uprawomocnił się, albowiem w ustawowo zakreślonym terminie, sprzeciw wniósł oskarżyciel publiczny (k. 91-92 akt II K 507/11). Prowadzone następnie postępowanie karne doprowadziło do wydania przez Sąd Rejonowy w Stalowej Woli w dniu 29 września 2011 r. wyroku zaocznego (k. 105 akt II K 507/11), którym za popełnione w dniu 12 kwietnia 2011 r. przestępstwo z art. 291 § 1 kk R. W. (2) skazany został na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie zostało warunkowo zawieszona na okres próby 4 lat. Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem z dnia 21 grudnia 2011 r. przez Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu (sygn. akt II Ka 294/11). Inna data wyroku skazującego będzie miała znaczenie dla tworzenia grupy przestępstw pozostających w zbiegu w rozumieniu art. 85 kk. Podobnie jak i rodzaj, i

wielkość orzeczonej kary będzie rzutowała na możliwość wydania wyroku łącznego obejmującego to skazanie (kary tego samego rodzaju) jak i wpłynie na wymiar kary łącznej.

Błędnie Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (s. 11 uzasadnienia) twierdzi, że nie jest możliwe połączenie wyroków i tu wymienia skazania pisane w punktach od I do X. Konsekwencją tego stanowiska jest umorzenie postępowania odnośnie wydania wyroku łącznego (pkt 7. zaskarżonego wyroku łącznego). Zauważyć należy, iż co do opisanych w punktach III i IV wyroku łącznego to podstawy do wydania wyroku łącznego występują, albowiem w sprawie o sygn. akt II K 238/06 Sąd Rejonowy w Stalowej Woli w dniu 27 września 2006 r. wydał już wyrok łączny (k. 303) opisany w punkcie VIII części wstępnej wyroku łącznego. Właśnie w punkcie VIII opisano „wyrok łączny” obejmujący prawomocne wyroki skazujące opisane w punktach III i IV. Oczywiście jest, że postępowanie o wydanie wyroku łącznego – prowadzone według przepisów dotychczasowych (obowiązujących do 30 czerwca 2015 r.) nie może obejmować wydanych wyroków łącznych (chyba że zaszły podstawy do orzeczenia nowej kary łącznej wówczas jednak wyrok łączny zgodnie z art. 575 kpk upada z mocy prawa). W realiach niniejszej sprawy postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego właśnie wobec wydania wcześniej wyroku łącznego z punktu VIII odnośnie skazań wyrokami opisanymi w punktach III i IV winno być umorzone z uwagi na powagę rzeczy osądzonej, nie zaś wobec treści art. 572 kpk. Wszak prawomocne skazania opisane w punktach III i IV nadają się do wydania wyroku łącznego, skoro taki wyrok zapadł (pkt VIII). Nie nadawanie opisanemu wyrokowi łącznemu chronologicznego numeru według daty jego wydania, a zamieszczenie go po wyroku III i IV, bez nadawania kolejnego numeru być może uchroniłoby Sąd przed błędem, którego się dopuścił.

Powyższe wady sprawiają, że musi dojść do ponownego rozpoznania sprawy w przedmiocie wydania wyroku łącznego, co w myśl art. 436 kpk zwalnia Sąd Odwoławczy z obowiązku odnoszenia się do pozostałych zarzutów apelacyjnych, zwłaszcza rażącej surowości kar łącznych, albowiem odniesienie się do nich byłoby przedwczesne, zwłaszcza że wymiar kar łącznych będzie musiał zostać ponowiony, gdyż zmieniają się grupy skazań podlegających łączeniu.

Mając na względzie powyżej wskazane uchybienia na podstawie art. 437 § 2 kpk, art. 449 kpk i art. 456 kpk Sąd Odwoławczy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego jej rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie.

W toku ponownego rozpoznania Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności dokona prawidłowego opisu skazania umieszczonego chronologicznie w punkcie X części opisowej wyroku. Następnie winien dokonać oceny skazań z punktu widzenia dat popełnionych przestępstw i dat wydanych wyroków skazujących, by uwzględniając zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015, poz. 396) treść art. 569 § 1 kpk (w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015 r.) i art. 85 kk (w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015 r.). Prawidłowe wyodrębnienie grup przestępstw pozostających w zbiegu realnym pozwoli następnie na określenie granic kar łącznych, które winny zostać w związku z pozostawianiem przestępstw w zbiegach orzeczone z zachowaniem reguł określonych w art. 86 kk – art. 91 kk w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015 r. Następnie sporządzi uzasadnienie, o ile zajdzie taka konieczność.

SSO Dariusz Zrębiec SSO Grażyna Artymiak SSO Marta Krajewska-Drozd